

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European Instrumente Structurale
POS DRU
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
OIRPOSDRU REGIUNEA
CENTRU

Universitatea
"1 Decembrie
1918"
Alba Iulia

Investește în oameni !

Fondul Social European

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Axa prioritară 6 „Promovarea incluziunii sociale”

Domeniul major de intervenție 6.2 „Îmbunătățirea accesului și a participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii”

Titlul proiectului: „Dezvoltarea de programe de formare specifice pentru creșterea incluziunii sociale în scopul îmbunătățirii accesului pe piața muncii”

Contract nr. POSDRU/96/6.2/S/49743

Raport de activitate 01.02.2011 – 30.09.2011

A1.1. : Realizarea unui Grup de lucru comun format din cadre didactice ale Universității și reprezentanți ai partenerului în colaborare cu furnizorii de servicii sociale și alte organizații relevante

1. S-a constituit Grupul de Lucru în următoarea componență:

-cadre didactice ale Universității „1 Decembrie 1918” Alba Iulia:

1. Conf. univ.dr. Lucian Marina
2. Prof.univ.dr. Mihai Pascaru
3. Lect.univ.dr. Calina Buțiu
4. Lect.univ.dr. Millea Vlad
5. Lect.univ.dr. Petronela Talpaș
6. Asist.univ.dr. Angela Bara
7. Asist.univ.drd. Liliana Ionaș
8. Asist.univ.drd. Claudiu Ștefani
9. Asist.univ.drd. Lavinia Holunga

- reprezentanți ai partenerului;

10. Viorel Stanica – director CRFCAPL Cluj Napoca

-reprezentați (angajați și manageri) ai unor autorități publice locale implicate în sprijinirea persoanelor dezavantajate;

11. Rodica Andronescu – Inspector gen.adj ISJ Alba, consilier județean Alba

12. Florin Armian – Agenția Județeană pentru Prestații Sociale Alba

- reprezentanți ai agențiilor publice/private care furnizează servicii sociale și de ocupare grupurilor vulnerabile;

13. Valentin Frăcea – director general adjunct DGASPC Alba

14. Cristescu Adela – director executiv SPAS, Consiliul Local Alba Iulia

15. Bianu Luciana- președinte executiv Asociația „Familia 2004” Blaj

- reprezentanți ai organizațiilor societății civile:

16. Zaharia Dragoș – director executiv Asociația SM Spedomax

17. Camelia Himcinschi- PAEM Alba Iulia

-cadre didactice de la alte Universități:

18. Conf.univ.dr. Mircea Comșa, Universitatea „Babeș – Bolyai Cluj Napoca

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European Instrumente Structurale
POS DRU
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
OIRPOSDRU REGIUNEA
CENTRU

Universitatea
"1 Decembrie
1918"
Alba Iulia

4. Grupul de lucru a elaborat și aprobat în cadrul proiectului:

- A. Regulamentul de funcționare a Grupului de lucru;
- B. Analize ale nevoilor de formare a furnizorilor de servicii sociale;
- C. Structura Platformei de comunicare on-line;
- D. Comunicări pentru seminarul Rețelei Parteneriale din 3 Iunie 2011;
- E. Studii și cercetări privind ocuparea grupurilor vulnerabile.

A.Regulamentul de funcționare a Grupului de lucru. Regulamentul de funcționare a grupului de lucru pentru derularea de studii și cercetări în cadrul proiectului (numit în continuare Grupul de lucru) a fost elaborat în baza prevederilor proiectului POSDRU/96/6.2/S/49743.

Grupul de lucru s-a înființat în cursul Ședinței de constituire la care au participat membri ai echipei de implementare a proiectului, cadre didactice ale Universității, reprezentanți ai furnizorilor de servicii sociale și ai partenerului din proiect, precum și ai altor entități interesate.

În organizarea și activitatea sa Grupul de lucru s-a condus după Graficul activităților din Cererea de finanțare și după prevederile Contractului de finanțare nr. E 8374 din 01.11.2010. În cadrul perioadei de funcționare Grupul de lucru a desfășurat activități în conformitate cu Regulamentul aprobat al Grupului de lucru. Activitățile Grupului au fost atât sub formă de grup (întâlniri realizate pentru a dezbate și aproba punctual graficele studiilor și cercetărilor efectuate sau pentru a formula soluții în problematica de cercetare a proiectului), cât și a unor observații individuale transmise în format electronic coordonatorului Grupului sau experților de cercetare ai Grupului.

Implicarea membrilor Grupului de lucru s-a realizat în funcție de specificul activităților derulate și de specializarea fiecărui membru. Astfel 3 membri ai Grupului de lucru, cadre didactice cu profil sociologie și asistență socială au fost angrenați ca experți pe termen scurt ai proiectului în derularea de studii și cercetări ample pe bază de chestionar și interviu structurat. Reprezentanții furnizorilor de servicii sociale au contribuit cu informații și observații pertinente privind derularea formărilor și a studiilor. Reprezentanții instituțiilor și organizațiilor au venit de asemenea cu propuneri legate de impactul studiilor derulate care au fost incorporate în cadrul rapoartelor realizate în cadrul Grupului de Lucru

B. Analize ale nevoilor de formare a furnizorilor de servicii sociale. În perioada de funcționare a Grupului de lucru au fost aprobate în cadrul Echipei de implementare a proiectului 3 serii de curs astfel:

- seria I de curs constituită din modulele: Planificare strategică, Tehnici de comunicare, Politici sociale privind protecția familiei și copilului (serie în curs de desfășurare în perioada septembrie-noiembrie);
- seria II de curs constituită din modulele: Evaluarea și supervizarea serviciilor sociale, Diagnoza problemelor sociale și Inspector resurse umane;
- seria III de curs constituită din modulele: Asistența socială în protecția persoanelor cu dizabilități; Tehnici de comunicare și Strategii antidiscriminatorii și drepturile omului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European Instrumente Structurale
POS DRU
2007-2013

2007 - 2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
OIRPOSDRU REGIUNEA
CENTRU

Universitatea
"1 Decembrie
1918"
Alba Iulia

Dintre aceste serii de curs pentru două au fost derulate selecțiile grupului țintă în perioada prezentului raport.

Determinarea cursurilor componente ale seriilor, precum și estimarea numărului și a profilului cursanților au fost realizate în cadrul Grupului de lucru pe baza unor anchete sociologice ale nevoilor de formare. Aprobarea componentei seriilor de curs și chiar a locației de formare în cadrul echipei de implementare a fost realizată de fiecare dată după prezentarea raportului de analiză a nevoilor realizat în cadrul grupului de lucru (raport care prezenta sintetic opțiunile de formare ale celor interesați). Pentru ultima serie de curs, de exemplu, a reieșit din investigația derulată nu numai lista celor mai solicitate cursuri și estimarea numărului și profilului cursanților, ci și locația unde se pot derula cel mai ușor (din perspectiva cursanților probabili) cursurile de formare.

C. Structura platformei de comunicare on-line. În cadrul proiectului este implementat site-ul www.incluziunesociala.ro. În cadrul site-ului funcționează o platformă de comunicare sub forma unui forum cu mai multe structuri tematice. În urma analizei în cadrul Grupului de lucru și prin chestionarea membrilor Rețelei parteneriale au fost implementate 4 secțiuni ale forumului: Acord de Parteneriat, Strategii de dezvoltare a serviciilor sociale, Formarea angajaților serviciilor sociale și Grupuri vulnerabile.

D. Comunicări pentru seminarul rețelei Parteneriale (3 Iunie 2011). În cadrul seminarului rețelei Parteneriale au fost prezentate obiectivele și primele rezultate ale studiilor realizate de experții Grupului de lucru.

Primul studiu intitulat: „Determinanți ai ocupării grupurilor vulnerabile din perspectiva furnizorilor de servicii sociale. Studiu calitativ” a avut ca scop surprinderea diverselor perspective pe care le au cei care lucrează în serviciile sociale asupra aspectelor care conduc la neangajarea persoanelor vulnerabile social. S-a urmărit printre altele să se cunoască opinia celor care lucrează cu grupurile vulnerabile despre modalitățile prin care sunt implementate instrumente în cadrul practicii furnizorilor de servicii sociale pentru creșterea gradului de ocupare a grupurilor vulnerabile. De asemenea ar fi urmat să se surprindă modalitățile prin care furnizorii de servicii sociale conlucrează cu alți agenți/organizații pentru creșterea șanselor de ocupare a grupurilor vulnerabile.

Al doilea studiu cu titlul „Percepții ale angajatorilor vizând pregătirea profesională și șansele de ocupare a unui loc de muncă pentru grupurile vulnerabile precum și practicile efective ale firmelor referitoare la angajarea acestor grupuri” s-a axat pe cunoașterea atitudinilor și practicilor angajatorilor referitoare la grupurile vulnerabile pentru a identifica posibile căi de ameliorare a accesului pe piața muncii. Printre altele s-a urmărit: cum e percepută segregarea de gen a activității în cadrul firmelor, separat pe nivele de studii, și cum se reflectă în plata muncii, percepția asupra romilor, ca salariați, disonibilitatea angajării lor și măsura în care aceștia dețin efectiv locuri de muncă, percepția angajatorilor asupra nivelului de pregătire profesională din comunitate și, în mod special, asupra celei deținute de tinerii absolvenți sau cum colaborează firmele cu AJOFM.

Al treilea studiu, calitativ, “Problematika ocupării la femeile recent intrate în șomaj și la femeile de etnie roma” a avut ca obiective specifice: stabilirea unui inventar al nevoilor de ocupare prezente la femeile recent intrate în șomaj și la femeile de etnie roma, cunoașterea soluțiilor cotidiene pe care le adoptă femeile recent intrate în șomaj și femeile de etnie roma

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European Instrumente Structurale
POS DRU
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
OIRPOSDRU REGIUNEA
CENTRU

Universitatea
"1 Decembrie
1918"
Alba Iulia

pentru a suplini lipsa locului de muncă și lipsa surselor de venituri proprii stabile și identificarea stilurilor de raportare la problema ocupării la femeile recent intrate în șomaj și la femeile de etnie romă.

Toate cele 3 studii au fost bine primite de participanți așteptându-se cu interes finalizarea studiilor și formularea concluziilor și a recomandărilor care să fie utile în practica furnizorilor de servicii sociale și de asemenea pentru însăși persoanele neocupate.

E. Realizarea de studii și cercetări privind ocuparea grupurilor vulnerabile.

În cadrul Grupului de lucru s-au desfășurat 3 studii privind ocuparea. Proiectarea cercetărilor a fost realizată de către experți ai Grupului de lucru cu coordonarea Responsabilului pentru studii și cercetări. În culegerea de date au fost implicați și studenți ai specializărilor Sociologie și Asistență socială, precum și alți membri ai Grupului de lucru sau ai Rețelei Parteneriale. Studiile s-au derulat timp de 3 luni, în perioada iunie-august 2011.

Studiul „**Determinanți ai ocupării grupurilor vulnerabile din perspectiva furnizorilor de servicii sociale. Studiu calitativ**” a presupus culegerea de date pe bază de interviu de la 41 de persoane, furnizori de servicii sociale din Alba Iulia, Ocna Mureș, Abrud, Sebeș, Blaj, Cluj-Napoca, Turda, Sibiu, Baia Mare, Satu Mare, Bistrița-Năsăud dintre care 23 sunt furnizori privați (56%) și 18 sunt furnizori publici (44%). Experiența în domeniu a persoanelor intervievate variază între 1 an și 44 ani. Funcțiile ocupate sunt de la cele de top management la funcții executive.

S-a constatat un grad scăzut de implementare a unor metode și instrumente care să stimuleze ocuparea. S-au relevat și câteva dificultăți practice în acest domeniu, de exemplu, managementul de caz în cazul multor furnizori de servicii sociale integrează în grad foarte redus consilierea în vederea ocupării sau când o utilizează șansele de succes sunt mici din cauza unor diversități de factori (personali, structurali, etc.). În privința expunerii la riscul de neocupare, furnizorii menționează cel mai frecvent: românii, persoanele cu handicap, tinerii instituționalizați și persoanele de peste 45 de ani. O mențiune care completează gama de grupuri vulnerabile este cea referitoare la tinerii cu calificări înalte, pentru care există oferte de muncă dar apar bariere legate de experiență.

Ca și factori explicativi ai neocupării cei intervieuți au identificat: lipsa de interes pentru muncă, lipsa de experiență, limite de vârstă impuse direct sau indirect de angajator, stereotipurile și prejudecățile din mediul social, comportamente deviate frecvente în rândul unor grupuri vulnerabile, capacități funcționale limitate pentru care nu există tehnologie asistivă în muncă, corupția și „relaționismul” la angajare, lipsa calificărilor conform cerințelor pieței, dispariția ocupațiilor tradiționale, oferta limitată a pieței muncii, slaba informare privind locurile de muncă vacante, distanța mare față de oraș, legislația stufoasă a muncii, obligațiile familiale, sărăcia, cultura „asistivă” dezvoltată și cu indulgența furnizorilor, etc.

Recomandările studiului vizează implementarea de instrumente de stimulare a ocupării la nivelul practicilor de management de caz, tratarea cazului corelat cu situația din familie și comunitate și nu așteptându-se totul de la reglementări și facilități legislative.

Studiul cu titlul „**Percepții ale angajatorilor vizând pregătirea profesională și șansele de ocupare a unui loc de muncă pentru grupurile vulnerabile precum și practicile efective ale firmelor referitoare la angajarea acestor grupuri**” a avut ca metodă de cercetare ancheta sociologică, iar instrumentul de colectare a datelor l-a constituit chestionarul aplicat la sediul firmei luată în analiză. Populația investigată a fost constituită din 256 de firme, 215 din județul Alba, 32 din Hunedoara și 6 din Cluj și una din Târgu Mureș, fără a se constitui într-un eșantion

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European Instrumente Structurale
POS DRU
2007-2013

2007 - 2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
OIRPOSDRU REGIUNEA
CENTRU

Universitatea
"1 Decembrie
1918"
Alba Iulia

statistic reprezentativ. Culegerea datelor s-a făcut direct de la angajatori, prin aplicarea de chestionare directorilor, patronilor, economiștilor, responsabililor cu personalul sau cu marketingul.

Urmărind discriminarea femeilor ca grup vulnerabil pe piața muncii, studiul a relevat următoarele:

- Ponderea femeilor angajate în firme e sensibil mai mică decât a bărbaților;
- În rural, femeile acced în mai mică măsură la un loc de muncă decât în urban;
- Femeile sunt preponderente în firmele mici (sub 14 angajați) iar bărbații în cele mai mari;
- În cadrul firmelor, posturile necesitând studii superioare sunt considerat a fi ceva mai potrivite pentru femei (probabil deoarece e nevoie de contabil, responsabil personal, etc.). Pentru studiile postliceale, situația e inversă; în cazul studiilor medii nu există diferențe gender pe când pentru munca necalificată sunt avantajați flagrant bărbații;
- La sat (comparativ cu orașul) bărbații sunt considerați mult mai potriviți pentru ocuparea locurilor din firme, cu excepția celor presupunând facultate (unde sunt avantajate femeile);
- În rural ponderea femeilor care încearcă să obțină un loc de muncă este clar mai mică decât în mediul urban, conform evaluărilor angajatorilor;
- Angajatorii cred că nici în trecut și nici în prezent, femeile nu dețin meserii „potrivite mai degrabă pentru un bărbat” (se respectă rolurile de gen tradiționale). În plus, femeile nu au decât arareori diplome în meserii tradițional masculine și foarte rar încearcă să ocupe astfel de posturi.

În privința romilor din informațiile culese de la angajatori a reieșit că:

- Ponderea romilor angajați în firme e foarte mică (4-5% pentru bărbați și aprox. 4% pentru femei) iar munca este, de cele mai multe ori, necalificată;
- Angajatorii apreciază că șansele romilor de a ocupa un loc de muncă sunt apropiate de cele ale altor etnici doar dacă romii au pregătirea necesară iar ceilalți nu o au deloc. Dacă sunt alți etnici având pregătire profesională (chiar mai scăzută), șansele romilor scad drastic;
- Conform evaluărilor angajatorilor, marea majoritate a romilor care au încercat să se angajeze în firme aveau cel mult 8 clase (72% per total, 74.4% în rural și 72% în urban);
- Angajatorii apreciază că romii care au lucrat / lucrează în firmă, comparativ cu ceilalții etnici, respectă în mai mică măsură programul, se implică mai puțin în sarcinile de serviciu, își respectă cuvântul / termină la timp ce li se cere mai rar și sunt mai puțin politicoși / civilizați.

Pentru tinerii absolvenți, un alt grup vulnerabil pe piața muncii s-a constatat că deși sunt în general apreciați cei care sunt deja angajați, mecanismele de recrutare utilizate de angajatori (38% din firme nu anunță niciodată locul de muncă vacant la AJOFM, iar 18% fac rar acest lucru) în care predomină încă recrutarea pe bază de relații îi defavorizează pe cei tineri în special pe cei cu statusuri familiale mai scăzute. Acest lucru este valabil și în sectorul privat. Se merge foarte mult pe conceptul de încredere, iar încrederea în cei veniți prin AJOFM este redusă.

Importanța pe care angajatorii o acordă obținerii de avantaje / facilități în cazul angajării unor categorii specifice de persoane este moderată. La modul concret, firmele declară că au angajat foarte puțini șomeri (proaspeți absolvenți, având 45 de ani sau peste, care mai au cel mult 3 ani până la pensionare, etc.). Privitor la ponderea celor care au beneficiat de avantajele angajării respectivelor categorii de persoane, aceasta este destul de redusă, și ea. Studiul atrage atenția asupra faptului că nivelul de cunoaștere a legislației vizând facilitățile existente în cazul angajării persoanelor defavorizate pare a fi foarte scăzut în rândul chiar a managerilor sau a patronilor.

Recomandările studiului acoperă întreaga paletă de disfuncționalități constatate pentru care se propun următoarele acțiuni și proiecte publice:

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European Instrumente Structurale
POS DRU
2007-2013

2007 - 2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
OIRPOSDRU REGIUNEA
CENTRU

Universitatea
"1 Decembrie
1918"
Alba Iulia

- Dacă există șomaj structural, acesta se poate diminua prin recalificarea șomerilor. Cursurile de recalificare pot să se adreseze prioritar grupurilor vulnerabile (romilor, de exemplu sau femeilor având peste 45 de ani) dar pentru eficiența demersului e nevoie de o analiză punctuală și realistă a șanselor de angajare a absolvenților;
- AJOFM sau alte structuri, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean, ar putea organiza programe de tipul "a doua șansă" pentru romi, urmate de cursuri de calificare și de consiliere în carieră;
- ONG-urile ar putea identifica pe cei care n-au finalizat cel puțin 8 clase și i-ar putea consilia, convinge, susține să participe la "a doua șansă" și la pașii următori ai programului;
- Furnizorii de servicii sociale în parteneriat cu universitățile ar putea identifica elevii romi aflați în risc de abandon școlar și oferi programe de sprijin pentru continuarea școlii;
- Pentru îmbunătățirea cunoașterii legislației muncii de către angajatori dar și pentru obținerea de informații valide despre locurile de muncă vacante, ONG-urile ar putea organiza cursuri de perfecționare pentru persoanele care se ocupă de probleme de personal în firme;
- Bursele de locuri de muncă locale, în zona de influență a orașelor din județ sunt considerate o soluție deoarece acolo există șanse ridicate ca toți ofertanții de locuri de muncă și toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă să se întâlnească direct (piața forței de muncă ar putea deveni, astfel, mult mai transparentă decât este în prezent).
- Crearea unui soft prin care angajatorii să trimită cererile de forță de muncă la AJOFM iar cei care doresc să se angajeze, să prezinte CV-ul, scrisoarea de intenție. Acest lucru ar putea deveni o obligație legală. Pentru cei care nu au acces la internet se pot înființa puncte în teritoriu (la Primărie, de exemplu) care să faciliteze transmiterea informațiilor

Al treilea studiu, calitativ, "**Problematica ocupării la femeile recent intrate în șomaj și la femeile de etnie roma**" a plonjat direct în realitatea grupului țintă femei recent intrate în șomaj și femei de etnie roma. A fost investigat prin metoda interviului calitativ un lot de 140 de persoane de gen feminin din județele Alba, Cluj, Sibiu, Brașov și Hunedoara dintre care 105 din mediul urban și 35 din mediul rural. Dintre femeile din mediul urban, 54 sunt din Alba-Iulia, iar restul de 51 de subiecți din orașele județelor Alba, Cluj, Sibiu, Brașov și Hunedoara. Persoanele studiate au fost contactate de regulă la domiciliul personal.

Anterior contactului efectiv cu subiecții, s-au colectat date despre statusul de șomer al persoanelor intervievate prin rude, cunoștințe, vecini sau direct de la furnizorii de servicii sociale din localitățile lor de domiciliu ceea ce a îmbunătățit în multe cazuri calitatea datelor culese și le-a completat cu informații obiective deținute de aceste persoane ce au facilitat contactul nostru cu intervievatele.

În acord cu cerințele cercetării calitative s-a urmărit ca prin selecția subiecților femei să se acopere parametrii principali, determinanți în acest caz fiind considerate vârsta, școlaritatea și etnia (să existe și cazuri de femei roma). Alte dimensiuni ale lotului, printre care și existența unui anumit număr de beneficiari de ajutor social au fost corectate prin ameliorări pe parcursul derulării interviului.

Cercetarea s-a derulat uzitând un ghid de interviu centrat pe următoarele 7 arii problematice:

1. Date de identificare și situația socio-economică
2. Școlarizare și calificare
3. Parcursul carierei profesionale
4. Tehnici de căutare a unui loc de muncă

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European Instrumente Structurale
POS DRU
2007-2013

2007 - 2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
OIRPOSDRU REGIUNEA
CENTRU

Universitatea
"1 Decembrie
1918"
Alba Iulia

5. Strategii și tehnici de supraviețuire.
6. Abilități și competențe.
7. Așteptări și proiecte pentru viitor.

Urmărind dimensiunile de mai sus, fundamentându-se pe declarațiile femeilor intervievate dar și pe observații realizate în momentul interviurilor, studiul a relevat următoarele:

- Se constată o dependență mare de locuință, indiferent de calitatea acesteia și prin urmare o capacitate redusă de mobilitate în căutarea locului de muncă. Locuința le fixează în orașele unde este aceasta situată, chiar și pe multe dintre tinerele fără familie proprie.
- După declarațiile lor, majoritatea femeilor intrate în șomaj trăiesc din veniturile soților, ajutorul de șomaj fiind considerat insuficient pentru un trai decent. Din cele 140 de intervievate 62 declară că folosesc ca sursă principală de supraviețuire salariul soțului lor. Situația induce la nivelul majorității, un sentiment de disconfort psihic de intensități diferite.
- Cele mai afectate de lipsuri sunt femeile singure care au în întreținere copii minori sau cu probleme de sănătate și care trăiesc în mediu urban unde nu dispun de nici o altă sursă permanentă de venit decât ajutorul de șomaj. Unele dintre aceste femei găsesc surse proprii de venit suplimentar din activități pentru care s-au specializat recent prin cursuri de recalificare.
- La femeile de etnie romă s-a constatat că își întregesc alocația de sprijin social cu munci casnice în beneficiul unor persoane din anturajul propriu sau recomandate prin sistemul unor relații sociale informale. Muncile clasice prestate de aceste femei sunt munci fără contract la curățenia scărilor de bloc, curățenie ocazională la persoane particulare, colectare și valorificare de fier vechi și materiale reciclabile.
- Un profil situațional tensionat este prezent la tinerele cu studii medii sau superioare domiciliat în mediul rural în apropierea unor orașe în care activitatea economică se află într-o severă contracție. Acestea nu se regăsesc profesional în postura de lucrători agricoli, nu posedă teren propriu, au muncit mai mulți ani în întreprinderi din orașele învecinate, făceau naveta și cel mai adesea își susțineau familia prin venitul lor care constituia pentru aceasta singura sursă de bani lichizi.
- La unele dintre intervievate se poate vedea înclinația de a dezvolta o afacere proprie, uneori materializată în mici încercări eșuate sau în unele proiecte în curs. Este menționată în context ideea accesării unor Fonduri europene, în special cele privind micile întreprinzători (apicultură, horticultură).
- Stilul de căutare a unui loc de muncă este foarte diferențiat. Cele mai puțin pregătite în accesarea informației despre locuri de muncă ca și despre drepturile ce le au în raporturile de muncă sunt femeile de etnie roma în rândul cărora predomină ca manieră de căutare ideea deplasării la sediile firmelor spre a se informa dacă au nevoie de personal, sau din afișele din vitrinele magazinelor. Un număr foarte mic dintre acestea depun cereri de luare în evidență la AJOFM. Deși sunt comunicative rămân reticente la sugestiile venite de la persoane din afara comunității lor etnice și practică față de forurile publice și furnizorii de servicii sociale o atitudine de neîncredere evidentă. Femeile de etnie roma practică o atitudine pesimistă în raport cu posibilitățile lor de valorificare pe piața muncii pe care și-o întăresc reciproc prin mesaje negative gen „nimeni nu are nevoie de noi”, „noi nu suntem bune decât la spălat scările și nici acolo”. Totuși femeile roma între 29 și 45 de ani au o atitudine mai activă în comparație cu cele sub sau peste această vârstă.
- Căutarea unui loc de muncă este legată de aspirațiile de viitor ale femeilor intervievate. Se disting în acest sens mai multe tipuri: femeile de peste 50 de ani care cred că nu mai au șanse pe piața muncii sau, atunci când au deja o vechime în muncă de peste 25 de ani, așteaptă să

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European Instrumente Structurale
POS DRU
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
OIRPOSDRU REGIUNEA
CENTRU

Universitatea
"1 Decembrie
1918"
Alba Iulia

împlinescă vârsta de pensionare; femeile ce nu au nici o calificare, cu un nivel de școlarizare redusă au adesea o imagine deformată asupra competențelor proprii ca și asupra cerințelor locurilor de muncă vizate; femeile care au o vechime în muncă de până la 15 ani și care au cel puțin o calificare la locul de muncă deținut și care de regulă sunt dispuse să se califice în meserii asemănătoare celor în care au avut deja un loc de muncă.

Recomandările studiului pleacă de la diagnoza de mai sus și urmăresc implementarea unor măsuri active antișomaj, dar care să țină cont de diversitatea tipurilor sociale de femei, de psihologia persoanelor, precum și de constrângerile structurale socioculturale:

- O primă măsură ar fi să beneficieze de o consiliere de carieră mult mai activă și făcută în mod profesionist. Testarea aptitudinilor de care dispun, prezentarea realistă a șanselor ce le dețin pe piața muncii, orientarea spre activități adecvate posibilităților lor se impun ca foarte stringente.
- Numărul femeilor intervievate care au raportat că sunt informate despre sprijinul pe care furnizorii de servicii publice îl dau celor aflați în șomaj sau beneficiază de ajutor social este îngrijorător de mic, doar 22 de cazuri din cele 140, adică 16,8%. Singura formă cunoscută și de către aceste intervievate a fost aceea a cursurilor de calificare gratuite. Se impune ca această stare de lucruri să fie modificată prin găsirea unor forme de informare mult mai scurte și directe.
- Toate cele 29 femei de etnie romă intervievate declară că nu cunosc o altă formă de colaborare cu furnizorii de servicii publice în afară de depunerea unor cereri de ajutor social sau cereri de locuri de muncă la AJO FM. Se propune o gamă mult mai diversificată de cursuri de calificare din care nu ar trebui să absenteze nici meșteșugurile tradiționale (ca olăritul, arta recondiționării mobilierului, prelucrarea laptelui și a conservelor, împletirea din materiale tradiționale, prelucrarea lemnului și altele de acest gen), inițiere în afaceri, cursuri intensive de limbi străine de nivel conversațional, etc
- O mare parte dintre femeile aflate în șomaj, în totalitate cele de etnie romă, nu dispun de abilități de căutare și de autoprezentare specifice pe piața forței de muncă. Nu știu căuta informația despre locurile de muncă existente, nu citesc presa, nu știu folosi internetul și nu știu să își alcătuiască un CV. Formarea în acest sens este un alt posibil sprijin pentru aceste femei pentru încadrarea lor în muncă.

Studiile realizate de către cei 3 experți ai Grupului de lucru (Călina Buțiu, Vlad Millea, Rodica Stănea) au fost prezentate în cadrul Grupului de lucru, inclusiv la o reuniune finală de lucru a Grupului când s-a urmărit extragerea din aceste studii a aspectelor utile în practica furnizorilor de servicii sociale. **Ele au fost publicate de asemenea în extenso** pe site-ul www.incluziunesociala.ro. S-au sesizat câteva posibilități de integrare în practică a rezultatelor acestor studii care au și fost preluate în partea de recomandări, dar o mai bună cunoaștere și dezbateră a acestor studii a fost sesizată de toate categoriile socioprofesionale ale Grupului de Lucru.

Studiile au produs de asemenea bogate portofolii de cercetare (lista de intervievați, interviuri transcrise, chestionare completate, baze de date în format electronic) care încă urmează să fie valorificate și comunicate. Parte din aceste valorificări se vor face ulterior prin comunicări la seminariile din proiect și prin volumul publicat, iar prin colaborarea cu practicienii se urmărește integrarea cu folos a cercetării în beneficiul direct al grupului vulnerabil femei de etnie roma și femei recent intrate în șomaj.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European Instrumente Structurale
POS DRU
2007-2013

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII,
FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI
SOCIALE
OIRPOSDRU REGIUNEA
CENTRU

Universitatea
"1 Decembrie
1918"
Alba Iulia

Ca aspecte ce merită a fi pe viitor cercetate pe tematica ocupării în cadrul proiectului au fost expuse în cadrul Grupului de lucru următoarele:

1. Realizarea de investigații aprofundate **legate de practica profesională a furnizorilor de servicii sociale la nivel de instrumente de monitorizare, management de caz, informare, evaluare și consiliere în domeniul ocupării** ar produce rezultate mai ușor integrabile în activitatea serviciilor sociale și beneficii operaționale pentru grupurile vulnerabile;
2. **Populația de femei roma** necesită o atenție sporită și este necesar un studiu de amploare care să se focalizeze pe resursele lor existențiale, pe strategiile de supraviețuire și pe modalitățile prin care pot fi atrase mai eficient spre cursurile de formare;
3. **O populație vulnerabilă importantă și o problemă din ce în ce mai acută este cea a femeilor de peste 45 de ani care își pierd locul de muncă.** O anchetă special destinată acestor femei ar trebui să surprindă și care este angajabilitatea acestora și ce probleme sunt la angajare pentru diversele subcategorii.

Material de sinteză realizat de,

Responsabil studii și cercetări
Lucian Marina

Data: 30.09.2011

Aprobat
Manager proiect
Ioan Ileană